

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1620 usque ad annum 1623

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118855

§. 17. Heidelberg a Tillio obsessa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67344](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67344)

Sæc. XVII. A. C. 1622. cis operam rursus Cæsari venalem offererebat, dummodo proscriptionis veniam, & militibus stipendia impetraturus esset, vicissim pollicitus, fore illico, ut uterque Sacramentum Cæsari diceret, & deinceps integra fide militaret, vel si hæc Cæsari non allubescerent, saltem pateretur, ut innoxie vestigio Imperii finibus excederent: Attamen eorum promissis nulla habebatur fides: quocirca ambo cum decem peditum, & octo Equitum millibus in Lotharingiam venere, omnem militibus suis, ne signis dilaberentur, prædandi licentiam concedentes: tandem universam Lotharingiam rapinis emensi, Mosella trajecta Ludovico XIII. Galliarum Regi sua offerebant obsequia, negotiatione tamen frustrata, ab Hugonotis, necnon Angliæ & Hispaniæ Regibus expetebantur, ipse tamen Mansfeldius Batavis sectæ affinitate conjunctis sua obsequia dicere præferebat, ac de obsessa Berga sollicitus, Brabantiam versus iter suum dirigebat.

§. XVII.

Heidelberga a Tilio obsessa.

Lotich. rer. Germ. l. 12. cap. 1.

Bello e Germania in Belgium per Mansfeldium translato, conventus in Friderici Palatini causa Bruxellis habi-

habitus minus prosperum fortiebatur Sæc. XVII.
 exitum: Enimvero Schwartzenburgus A. C. 1622.
 Cæsaris Legatus de reddenda pace se-
 rio cum Angliæ Regis Oratoribus age-
 bat; cum vero Palatini Ministri inte-
 gram suæ ditionis necnon Septemvi-
 ralis dignitatis restitutionem pertina-
 cius peterent, crebris hinc inde deli-
 berationibus tempus terebatur: Ne
 tamen declinatæ reconciliationis ca-
 lumnia in Cæsarem caderet, ejusdem
 Legati consensere, ut aliqua Palatina-
 tus pars Friderico redderetur, ejusque
 Filio primogenito post obitum Maxi-
 miliani Baviariæ Ducis dignitas Ele-
 ctoralis salva esset, ea tamen lege, ut
 Catholicæ Religioni addiceretur. Hanc
 vero conditionem rejicientibus Pala-
 tinis, totum negotium, utpote, quod
 universum spectaret Imperium, ad pro-
 xima Comitia Ratisbonæ celebranda
 referebatur: Interim Maximilianus ex
 Cæsaris mandato Tillium jussit in Hei-
 delbergam Palatinatus Metropoli arma
 vertere: Hic igitur exeunte Mense Ju-
 lio, intercepto prius Laudenburgæ op-
 pido urbi propius castra admovit, oc-
 cupatoque monte, quem incolæ *San-*
ctum appellant, dispositisque belli tor-
 mentis urbem quaterere cæpit, utque
 suppetias, si quæ adversa ripa immit-
 terentur, intercipere posset, occupato

Carafa l. c.
Annal. Hoic.
Adlxreit.
p. 3. l. 7.
Meteran.
Hifi. Belg.
l. 42.

Sæc. XVII. Nicri ponte propugnaculum excitavit:
 A. C. 1622. obsessis autem ex arce identidem deto-
 nantibus, Tillius altius erecto aggere
 tormentorum impetum elusit: crebris
 tamen nec incruentis eruptionibus, ac
 velitaribus pugnis per integros quatuor
 dies continuatis, ingens utrinque clades
 facta est, quin tamen urbis eo ex la-
 tere expugnandæ spes affulgeret: quo-
 circa Tillius motis castris Laudenburgum
 copias suas reduxit, trajectoque
 ibi Nicro ad alteram urbis partem
 castra posuit, nullo tamen alio succes-
 su, nisi quod aliquoties urbis excubias
 loco moveret, & pedites suos ad col-
 ligendum ex agris frumentum & ad
 pagos oppidaque viciniora diripienda
 opportunius emitteret: Sub idem tem-
 pus Landavium etiam, Frieselshei-
 mium, Wintzingam & Neostadium in-
 vasit, validisque præsiis firmavit,
 auctus duabus legionibus, totidemque
 belli tormentis, quæ trajecto Rheno in
 ejus castra transmissa fuere: Pariter
 Leopoldus Archidux recuperatis Bri-
 faco, Hagenoa, Germersheimio, Lan-
 davia, & Weissenburgo Spirenses
 Episcopum in suam Metropolin, & Ba-
 do - Badensem Marchionem restituta
 religione Catholica in suam ditionem
 reduxit, demum WORMATIA præsiis
 munita, reliquam copiarum partem
 trans

trans Rhenum ad Tillium misit, sibi que Sæc. XVII.
 tres Bavaras legiones adjunxit, quæ A.C. 1621.
 Germertsheimium paulo ante expugna-
 verant. Guilielmus vero Badensis Mar-
 chio, prout promiserat, ejectis Luthe-
 ranis Præconibus, tam feliciter fidem
 Catholicam reduxit, ut omnes subditi
 tam ferventer Sacra Catholicorum su-
 sciperent, ut nunquam ea abjurasse
 putarentur, & vere sese antiquos Ca-
 tholicos pietate & religione præse-
 ferrent.

§. XVIII.

*Continuata Heidelbergæ obsidio, ur-
 bisque expugnatio.*

His suppetiis auctus Tillius e variis Bellus taur.
 Austr.
 circum propugnaculis urbem longe
 vehementius quaterere cæpit, apertisque
 versus mœnia vallis, continuis tormen-
 torum explosionibus ingentem stragem
 obsessis, tectisque intulit: Dimicatum
 sæpius velitari prælio, æquato tamen
 utrinque damno ac decore. Die au-
 tem vigesima sexta Augusti Tillius mis-
 so in urbem tubicine deditionem fieri
 postulat, quam tamen, cum Mervenus
 Urbis Gubernator denegaret, ac con-
 sensum a Veero Anglo Manhemii de-
 gente petendum responderet, Tillius
 tanta vi ac frequentia vicos e colle &

Ff 4

tor-